

## Θέμα : Ενεργοποίηση του θεσμού της Παλλαϊκής Άμυνας

1. Η αναμενόμενη ένταση του κινδύνου φυσικών καταστροφών κατά την θερινή περίοδο αλλά και το αίσθημα ανασφάλειας στους πολίτες καθιστούν εύλογη την εξέταση της ενεργοποίησης του θεσμού της Παλλαϊκής Άμυνας (Π.ΑΜ.).

2. Η Π.ΑΜ., όπως προβλέπεται από το άρθρο 1 του ν. 2641/1998, έχει “ως ... αποστολή... σε καιρό ειρήνης την πολιτική άμυνα και την πολιτική προστασία”. Σύμφωνα, εξάλλου, με το άρθρο 2 ορίζεται η πολιτική άμυνα “ως...η οργάνωση, καθοδήγηση και κινητοποίηση των πολιτικών δυνάμεων της χώρας για...την αντιμετώπιση κάθε είδους καταστροφών ..” και η πολιτική προστασία “ως...η κινητοποίηση των δυνάμεων και μέσων της χώρας που αποβλέπει στην προστασία των πολιτών.... στις περιπτώσεις αναγκών που προκαλούνται από φυσικές τεχνολογικές ή άλλες καταστροφές”. Σύμφωνα με τα παραπάνω, ενώ το νομοθετικό έρεισμα για την ενεργοποίηση της Παλλαϊκής Άμυνας σε περιπτώσεις καταστροφών είναι προφανές, δεν ισχύει το ίδιο για την αντιμετώπιση οξυμένων προβλημάτων ασφάλειας. Ακόμη και μία διασταλτική ερμηνεία των σχετικών διατάξεων φαίνεται να μην επιτρέπει την υπαγωγή παρόμοιων αναγκών στην Παλλαϊκή Άμυνα.

3. Σε κάθε περίπτωση προϋπόθεση για την ενεργοποίηση της Π.ΑΜ. είναι η ολοκλήρωση του απαραίτητου κανονιστικού πλαισίου και της οργανωτικής προετοιμασίας. Ειδικότερα:

α. Στο στο άρθρο 4 προβλέπεται η σύσταση σχετικών φορέων στις περιφέρειες και τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις καθώς και ειδικών γραφείων Π.ΑΜ. στους ΟΤΑ πρώτου βαθμού, ενώ θέματα οργάνωσης και στελέχωσης των παραπάνω υπηρεσιών, οι αρμοδιότητές τους, η σύσταση νέων οργανικών θέσεων κ.λπ. ρυθμίζονται με προεδρικό διάταγμα, το οποίο δεν έχει ακόμη εκδοθεί.

β. Για τη συγκρότηση των τμημάτων Π.ΑΜ. απαιτείται κοινή απόφαση των Υπουργών Άμυνας, Εσωτερικών και Δημόσιας Τάξης, μετά από απόφαση του ΚΥΣΕΑ,

ενώ οι λεπτομέρειες για την οργάνωση των τμημάτων ρυθμίζονται με αποφάσεις του Α/ΓΕΕΘΑ. Προβλέπεται, τέλος, η έκδοση Κανονισμού της Π.Α.Μ. με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που ρυθμίζει κάθε ζήτημα σχετικό με την επιχειρησιακή τους ετοιμότητα. Οι αποφάσεις αυτές καθώς και ο Κανονισμός δεν έχουν εκδοθεί.

γ. Οι λεπτομέρειες για τις αποστολές που μπορεί να ανατίθενται στα τμήματα Π.Α.Μ. καθορίζονται κατά το άρθρο 6γ στα “ειδικότερα σχέδια επιχειρήσεων και ενεργοποίησης”, τα οποία εξ όσων γνωρίζω δεν έχουν εκπονηθεί.

δ. Οι τελικοί κατάλογοι διάθεσης προσωπικού στα τμήματα Π.Α.Μ. ανακοινώνονται στους οικείους ΟΤΑ με διαδικασία που σύμφωνα με την σχετική πρόβλεψη του άρθρου 7 παρ. 7 έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί μέχρι τις 15 Μαρτίου 1999.

ε. Η κινητοποίηση των τμημάτων Π.Α.Μ. γίνεται με αποστολή φύλλου παλλαϊκής πρόσκλησης και ρυθμίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Άμυνας, Εσωτερικών και Δημόσιας Τάξης, η οποία δεν έχει εκδοθεί.

στ. Υπενθυμίζεται, τέλος, ότι προβλέπονται από το νόμο μέτρα επιμόρφωσης και πρακτικής εξάσκησης, τα οποία εξ όσων γνωρίζω δεν έχουν ακόμη ενεργοποιηθεί.

4. Από τα παραπάνω καθίσταται προφανές ότι η δυνατότητα εύρυθμης και αποτελεσματικής ενεργοποίησης της Παλλαϊκής Άμυνας για θέματα πολιτικής άμυνας και πολιτικής προστασίας εξαρτάται από την ολοκλήρωση της απαραίτητης κανονιστικής (προεδρικά διατάγματα, αποφάσεις, κανονισμοί) και οργανωτικής (επιχειρησιακά σχέδια) προετοιμασίας. Τυχόν πρόωρη ενεργοποίηση θα δημιουργούσε εικόνα προχειρότητας και θα ενέτεινε την εντύπωση ότι το κράτος είναι ανέτοιμο να αντιμετωπίσει παρόμοιες καταστάσεις. Πρέπει, ακόμη, να συνεκτιμηθούν οι συνέπειες που θα έχει ο συσχετισμός για την αντιμετώπιση προβλημάτων ασφάλειας με το θεσμό της Παλλαϊκής Άμυνας, ο οποίος στη συνείδηση των πολιτών συνδέεται με περιπτώσεις εχθρικών προσβολών και καταστροφών. Ο προφανής κίνδυνος είναι, αντί να περιοριστεί το αίσθημα ανασφάλειας, να δημιουργηθεί εντύπωση αδυναμίας του κράτους να αντιμετωπίσει τα προβλήματα, μετατοπίζοντας το βάρος στους απλούς πολίτες. Δεν είναι, τέλος, άμοιρος προβλημάτων και ενδεχομένως σοβαρών επιπλοκών ο διεθνής αντίκτυπος μίας τέτοιας εξέλιξης.

Αθήνα, 15 Ιουλίου 1999